

Služba v novozákonní církvi

Texty na tento týden

Sk 2,42–47; 4,32–37; Mt 25,38.40; Sk 9,36; 2K 8,7–15; Ř 12; Jk 2,1–9

Základní verš

„Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa.“ (Jk 1,27)

Verše známé jako *velké pověření* (Mt 28,18–20) patří mezi nejdůležitější novozákonní texty. Tyto verše jsou vnímány jako *poslání církve* a sloužily jako inspirace pro mnohé evangelizační a misijní projekty. Křesťany tyto (a nejen ony) verše vedly k tomu, že šli opravdu do „celého světa“ a šířili evangelium často i za cenu velkých osobních obětí.

Co vlastně Ježíš řekl ve *velkém pověření*? Máme mu získávat učedníky, křtít je a učit je, aby zachovávali všechno, co nám Kristus přikázal (Mt 28,20). Jak jsme si ukázali v minulých lekcích, mnoho z toho, co nám Ježíš uložil, souvisí s péčí o nuzné, trpící a o ty, kteří nezvládnou pomoci si sami. Zároveň potřebujeme mít na paměti, že tyto pokyny, které dal Ježíš svým prvním následovníkům, nebyly něčím novým, dosud nevídaným a neslýchaným, ale šlo vlastně o pokračování díla, které během své služby začal samotný Ježíš. Tento aspekt Ježíšova učení můžeme jasně pozorovat v životě nového církevního společenství při naplňování *velkého pověření*.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NOVÝ TYP SPOLEČENSTVÍ

⁴²Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. ⁴³Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. ⁴⁴Všichni, kteří uvěřili, byli spolu a měli všechno společné. ⁴⁵Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. ⁴⁶Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. ⁴⁷Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse. (Sk 2,42–47)

Osobní studium

Po Ježíšově nanebevstoupení a po sestoupení Ducha svatého o letnicích se skupina věřících velmi rychle rozrůstala a začala vytvářet ranou církev, nový typ společenství Ježíšových následovníků, vedené na začátku původními Ježíšovými učedníky. Toto nové společenství však nevytvářeli podle svých představ. Budovali církev na základě učení a služby Ježíše Krista a vycházeli přitom také z dlouhé historie proroků a jejich poselství.

Přemýšlej o úvodních textech a o verších Sk 4,32–37. Co na základě těchto veršů považuješ za základní prvky raně křesťanského společenství?

Zdá se, že Izraelci ve snaze zorganizovat podle Božích pokynů opravdu ušlechtilou a sociálně spravedlivou společnost selhali. Raná církev však velmi vážně vnímala zaslíbení Božího požehnání „ať není u tebe potřebného“ (Dt 15,4). Jednou z možností, jak prakticky vyjádřit svou víru, bylo u prvních křesťanů vzájemné dělení se o hmotné prostředky. Příkladem může být i prodávání půdy a přispívání do společných finančních fondů (Sk 4,34–5,2), které byly určeny

nejen k zajištění potřeb spoluvěřících, ale i lidí mimo jejich vlastní společenství. Velkou pozornost věnovali i službě uzdravování (Sk 3,1–11; 5,12–16).

Toto společenství nebylo žádnou utopickou vizí. Šlo o reálně fungující mechanismus, který však měl i svá úskalí. Jak rostl počet věřících, docházelo k napětí, které souviselo s přerozdělováním prostředků, především v otázce jídla určeného vdovám (Sk 6,1). Apoštolové, kteří byli přirozenými vůdci skupiny, se chtěli soustředit na hlásání evangelia. Aby se jim podařilo vyřešit vzniklou situaci, potřebovali zajistit určitou reorganizaci.

To byl také důvod, proč se mělo sedm diaconů – jáhnů – zaměřit na praktické záležitosti církevního společenství. Šlo pravděpodobně o první uznání, že v rámci církve mohou existovat různé služebnosti a schopnosti. Potvrdilo se zároveň, že pro život a svědecké poslání církve je důležitá i praktická služba. „Stejnými zásadami zbožnosti a spravedlnosti, které platily pro vedoucí představitele Božího lidu v době Mojžíšově a Davidově, by se měli řídit i ti, jimž je svěřen dohled nad nově uspořádanou Boží církví v novozákonní době.“ (AA 95; PNL 54)

Aplikace

Pokus se představit si, jak asi vypadal život ve společenství rané církve. Na jakých principech a praktických úkonech bylo postaveno? Které z těchto principů můžeme aplikovat i v dnešním společenství věřících?

SLUŽBA A SVĚDECTVÍ TABITY

V Joppe žila učednice jménem Tabita, řecky Dorkas. Konala mnoho dobrých skutků a štědře rozdávala almužny. (Sk 9,36)

Osobní studium

Když se podle Ježíšovy předpovědi začala církev rozrůstat „v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám země“ (Sk 1,8), noví věřící navázali na učení a službu Ježíše. Mezi nimi vynikala Tabita, řecky Dorkas, z města Joppe. Je zřejmé, že brala velmi vážně Ježíšovy pokyny, které se týkaly péče o lidi v nouzi. V jejím konkrétním případě je třeba vyzdvihnout pomoc při „oblékání nahých“, kterou dělala jako pro samotného Krista (Sk 9,39 a Mt 25,38.40).

Uvažuj o charakteristice Tabity a její služby, jak je zaznamenána ve verších Sk 9,36.39. Jak by se podobným způsobem dal popsat tvůj život a tvá služba? Jak bys chtěl, aby tě někdo charakterizoval?

Zdá se, že služba, věrnost a zaměření na pomoc druhým byla u Tabity tak významná, že se o této učednici (Sk 9,36) mluvilo nejen v místě, kde bydlela.

Když byl Petr na návštěvě v nedalekém městě Lydda, lidé z Joppe ho prosili,

aby je v jejich městě navštívil, protože Tabita zemřela (Sk 9,37–41). Po svém příchodu do Joppe měl Petr možnost setkat se s mnoha lidmi, kterým Tabita svou službou pomohla. Ukazovali mu oděvy, které pro ně zhotovila, a určitě mu vyprávěli nejrůznější příběhy o její pomoci.

Petrova modlitba za Tabitu a její následné vzkříšení Bohem není samozřejmě žádnou zárukou, že ti, co slouží jiným, budou vždy prožívat něco mimořádného. Vždyť i Tabita nakonec onemocněla a zemřela, podobně jako Štěpána, jednoho z prvních diakonů ustanovených pro službu vdovám, postihla mučednická smrt (Sk 7,54–60). Ani život naplněný službou neběží klidně a bez problémů. Často se dokonce může změnit ve velmi nebezpečnou cestu.

V tomto příběhu se však Bůh rozhodl prostřednictvím své lásky a moci přiznat k životu a službě Tabity, a tím ovlivnil lidi, kteří ji znali: „Zpráva o tom se rozšířila po celém Joppe a mnoho lidí uvěřilo v Pána.“ (Sk 9,42)

Aplikace

Co můžeš udělat pro to, aby byl tvůj život opravdu naplněný službou pro druhé, podobně jako život Tabity? Které ze svých praktických schopností můžeš dát do služby lidem kolem sebe?

DÁVÁNÍ JAKO ZPŮSOB SLUŽBY

¹²Vždyť je-li zde tato ochota, pak je dar před Bohem cenný podle toho, co kdo má, ne podle toho, co nemá. ¹³Nejde o to, aby se jiným ulehčilo a vy byli přetíženi, nýbrž abyste na tom byli stejně: ¹⁴váš přebytek pomůže nyní jejich nedostatku, aby zase jindy jejich přebytek přišel k dobru vám ve vašem nedostatku; tak nastane vyrovnaní. (2K 8,12–14)

Osobní studium

Po svém obrácení se apoštol Pavel ujal služby nést evangelium pohanskému světu. Z úspěchu, kterým ho Bůh požehnal, vyvstal vážný problém vztahu mezi těmi, kdo reprezentovali židovské kořeny vznikající křesťanské církve, a novými následovníky Krista z pohanského prostředí. V Jeruzalémě se proto uskutečnil sněm, na němž se setkali zástupci různých křesťanských skupin a společně hledali Boží vedení a řešení této komplikované situace. O koncilu a jeho závěrech se dozvídáme v 15. kapitole knihy Skutky.

V Pavlově zmínce o tomto setkání v Galatským 2. kapitole se dozvídáme o důležitém pověření, které v Jeruzalémě obdržel jako součást pokynů pro svou službu mezi pohany: „Jen žádali, abychom pamatovali na jejich chudé, a právě o to jsem vždy horlivě usiloval.“ (Ga 2,10)

Pro Pavla bylo uskutečňování tohoto cíle velmi osobní záležitostí (např. Sk 20,35) a stalo se nedílnou součástí jeho služby. Podobně

jako raná církev v Jeruzalémě, rozvíjel i Pavel vizi křesťanského společenství, které mělo vroucně přijímat všechny věřící.

Uvažuj o textu 2K 8,1–15. Jakým způsobem Pavel spojuje evangelium a štědré dávání?

Pavel vycházel i se starozákonních odkazů, které vyzývaly ke štědrosti a péči o věřící, kteří se ocitli v potížích. Pavel mluví o štědré Boží péči, když sytil Izrael manou na poušti, jako o vzoru pro celé společenství při dávání a dělení se (2K 8,15). Pavel cituje i ze Ž 112,9: „Rozdělil štědře, obdaroval nuzné, dobrota jeho trvá navěky.“ (2K 9,9)

Apoštol Pavel vyzývá své čtenáře, aby jejich dávání nebylo náhodné. Měli si pravidelně odkládat část svého příjmu, aby během Timoteovy nebo Pavlovy návštěvy mohli rychle zorganizovat sbírku a doručit ji jeruzalémským křesťanům v nouzi. Jejich církevní společenství použil jako příklad pro ostatní. „Přesvědčeni touto vaší službou budou slavit Boha za to, jak jste se podřídili Kristovu evangeliu a jak štědře se projevuje vaše společenství s nimi i se všemi.“ (2K 9,13)

Aplikace

Na základě čeho bychom se měli rozhodovat a čemu dávat přednost, když nejsme schopni finančně (nebo jinak) pomoci a naplnit všechny potřeby, o kterých se dozvídáme?

PAVLŮV NÁVOD NA ŽIVOT NAPLNĚNÝ LÁSKOU

⁹Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, Iněte k dobrému. ¹⁰Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. ¹¹V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu. (Ř 12,9–11)

Osobní studium

List Římanům je známý především podrobným pojednáním o velkém tématu spase ní a ospravedlnění z víry prostřednictvím Kristovy smrti. Ale po jedenácti kapitolách věnovaných tomuto tématu se Pavel zaměřil na další důležitý pohled. Apoštol nabízí praktický návod k životu naplněnému láskou, který je založen na Boží milosti a lásce zjevené v Ježíši a v evangeliu: „Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba.“ (Ř 12,1) Pavel zde vlastně říká, že motivací pro život naplněný láskou má pro nás být právě to, co pro nás Bůh vykonal v Ježíši.

Přečti si text Ř 12 a pokus se celou kapitolu shrnout s důrazem na pokyny týkající se lásky a péče projevovaným druhým lidem – a především těm, kteří jsou v nouzi.

Římanům 12. kapitolu můžeme v určitém smyslu vnímat jako shrnutí mnoha témat, kterým se Pavel podrobněji věnoval v některém ze svých dalších listů. Mluví tu o různých úkolech a darech v rámci církve,

jejichž cílem je služba, povzbuzování a dávání (Ř 12,3–8). To vše však nemáme dělat automaticky a bezmyšlenkovitě, ale zodpovědně, s nadšením a hlavně s láskou (Ř 12,9–11).

Pavel praktickým způsobem ukazuje, jak by měl takový službou a láskou naplněný život vypadat. Spoluvěřící vyzývá a povzbuzuje, aby byli vytrvalí, aby pomáhali lidem v nouzi, aby tvořili a šířili klid, kdykoli je to možné, aby na zlo a nespravedlnost odpovídali laskavě, a aby přemáhali zlo dobrem (Ř 12,20.21).

Tato kapitola naznačuje, co znamená žít jako nový člověk a sloužit Bohu jako jednotlivec a také jako součást společenství víry. Pavel zde novým Ježíšovým následovníkům připomíná, že se jejich životy, priority a také činy musejí změnit. Tuto změnu má způsobit odpověď člověka na to, co pro něj udělal Kristus na kříži, a naděje na věčný život. Adresáti jeho listu žili v centru Římské říše, která se často vyznačovala útlakem a krutostí. Pavel však dává křesťanům pokyny, aby žili jinak: „A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.“ (Ř 12, 2)

Aplikace

Jakým postojům a názorům rozšířeným v naší společnosti potřebuješ dnes jako Ježíšův následovník odolat, aby byl tvůj život naplněný láskou?

JAKUB „SPRAVEDLIVÝ“

⁵Poslyšte, moji milovaní bratři: Cožpak Bůh nevyvolil chudáky tohoto světa, aby byli bohatí ve víře a stali se dědici království, jež zaslíbil těm, kdo ho milují? ⁶Vy jste však ponížili chudého. Cožpak vás bohatí neutiskují? Nevlácejí vás před soudy? ⁷Nemluví právě oni s pohrdáním o slavném jménu, které bylo nad vámi vysloveno? ⁸Jestliže tedy zachovááte královský zákon, jak je napsán v Písmu: „Milovati budeš bližního svého jako sám sebe,“ dobře činíte. ⁹Jestliže však někomu straníte, dopouštíte se hříchu a zákon vás usvědčuje z přestoupení. ... ¹⁵Kdyby některý bratr nebo sestra byli bez šatů a neměli jídlo ani na den, ¹⁶a někdo z vás by jim řekl: „Buďte s Bohem – ať vám není zima a nemáte hlad,“ ale nedali byste jim, co potřebují pro své tělo, co by to bylo platné? (Jk 2,5–9.15.16)

Osobní studium

Podle křesťanské tradice se Jakub, Ježíšův nevlastní bratr, stal vůdčí osobností sboru v Jeruzalémě; a šlo o téhož Jakuba, který vedl koncil v Jeruzalémě (Sk 15, Ga 1 a 2). Pokud je to tak, pak je pravděpodobné, že právě on je i autorem novozákonního listu nazvaného v řečtině jednoduše „List Jakubův“.

Jakub bylo v té době běžné jméno, ale pokud šlo o stejnou osobu, pak mohlo jít i o vedoucí osobnost církve známou (podle autorů z prvního století) jako Jakub „Spravedlivý“ (také ve významu „Obdivuhodný“). Toto pojmenování odkazuje na moudrého představitele církve, který uměl zaujmout správný postoj k různým skupinám lidí, takže projevoval svůj zájem a svou péči i o ty, na které jiní zapomínali nebo je utlačovali. Epištola, která nese jeho jméno, je někdy označována také jako „novozákonní kniha přísloví“, protože se zaměřuje na praktickou zbožnost a vyzdvihuje důležitost moudrého života Božích následovníků.

Jakub jako autor s velkým zaujetím připomíná křesťanům: „Podle slova však také jed-

nejte, nebuďte jen posluchači – to byste klamali sami sebe!“ (Jk 1,22) Důraz klade na péči o utlačované a lidi v nouzi a na odmítání zkaženosti okolního světa (Jk 1,27).

Uvažuj o verších Jakub 2,1–9 a 5,1–5. Jaký postoj má Jakub k bohatým? V čem se podle tebe liší jeho postoj od většinového názoru? Jaké konkrétní pokyny dává v souvislosti s postojem k bohatým věřícím uvnitř křesťanského společenství?

Jakub ukazuje, že pokud někomu přejeme dobré, a dokonce mu přejeme Boží požehnání, nijak mu to nepomůže, pokud trpí zimou nebo hladem. Poskytnutí jídla a oblečení je mnohem užitečnější a je skutečným projevem opravdového zájmu o lidi mnohem víc než jakákoliv vznešená slova nebo gesta (Jk 2,14–16). Jakub tento obraz používá jako ilustraci vztahu mezi vírou a skutky v kontextu našeho vztahu k Bohu. Kromě toho opakuje (Jk 2,8) Ježíšova slova o lásce k bližnímu a k sobě samému. Ukazuje, že tímto přikázáním bychom se měli řídit v každodenním životě. Právě takto máme sloužit Bohu a lidem kolem nás. Nezáiskáme si tím sice spasení, ale projevíme tak svou opravdovou víru.

Aplikace

Proč je tak snadné dávat přednost (možná i podvědomě) bohatým před chudými?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 32. kapitolu „Štědrá církev“ v knize *Poslové naděje a lásky*.

„Spasitel obětoval svůj vzácný život proto, aby založil církev, která bude schopna potěšovat lidi v zármutku a pomáhat jim v pokušení. Společenství věřících může být chudé, bez vzdělání a neznámé, a přesto může v rodinách, sousedství, v církvi i v ‚dalekých krajích‘ vykonat v Kristově moci dílo, jehož význam bude sahat až do věčnosti.“ (DA 640; TV 410)

„Nesobecká štědrost naplňovala ranou církev velikou radostí; věřící totiž věděli, že svým úsilím přispívají ke zvěstování evangelia lidem, kteří dosud žijí ve tmě. Jejich obětavost svědčila o tom, že Boží milost nepřijali nadarmo. Takovou štědrost mohli projevovat jedině díky posvěcení Duchem svatým. Pro věřící i nevěřící to byl zázrak Boží milosti.“ (AA 344; PNL 197.198)

Otázky k rozhovoru

1. Jak a v čem by se vaše sborové společenství mohlo stát podobnějším společenství, které je popsáno v prvních kapitolách knihy *Skutky apoštolů*? Jaké kroky byste mohli udělat vy, případně vedení sboru, abyste povzbudili ostatní k takovým krokům?
2. Celosvětová církev adventistů sedmého dne používá principy, o kterých jsme mluvili tento týden, jako vodítka pro rozdělování darů a desátek mezi různé části světa. Jaký užitek přináší tento systém přerozdělení zdrojů?
3. Jak vnímáte praktické pokyny k životu naplněnému láskou, o nichž se hovoří v Římanům 12? Fungují v „reálném světě“, nebo jsou spíše jen jakýmsi zidealizovaným obrazem vhodným pouze pro „svaté“?
4. V textu *Jk 5,1–5* je použit silný jazyk, který jako by odrážel kritický jazyk poselství starozákonních proroků. Proč je tak silné vyjádření vhodné a potřebné?

Shrnutí

Vedení Ježíšovým pověřením a mocí Ducha svatého usilovali apoštolové a první učedníci o rozšíření poselství evangelia do celého světa. Vycházeli přitom z Ježíšova učení a z textů starozákonních autorů. Raná církev byla novým typem společenství, ve kterém se jednotlivci podíleli na pomoci těm, kteří se ocitli v nouzi – v rámci jejich společenství, ale i za jeho hranicemi. Svým příkladem a učením zaznamenaným ve svých listech se apoštolové snažili věřící motivovat, aby byl jejich život naplněn věrností a službou lidem v nouzi.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: